

ĐỀ SỐ 11

UBND HUYỆN MỘC CHÂU – SON LA THCS TÂY TIẾN _ HSG TOÁN 9 2023-2024

Bài 1. (5 điểm)

1, Cho biểu thức $P = \frac{x}{x-\sqrt{x}} + \frac{2}{x+2\sqrt{x}} + \frac{x+2}{(\sqrt{x}-1)(x+2\sqrt{x})}$

a, Rút gọn P.

b, Tính P khi $x = 3+2\sqrt{2}$.

c, Tìm giá trị nguyên của x để P nhận giá trị nguyên.

2, Cho hàm số $y = mx - 2m - 1$ (m khác 0)

a, Chứng minh rằng đồ thị hàm số luôn đi qua một điểm cố định.

b, Gọi A, B lần lượt là giao điểm của đồ thị hàm số với các trục Ox, Oy. Xác định m để diện tích tam giác AOB bằng 4 (đvdt).

Bài 2. (3 điểm)

a, Tìm các số nguyên x; y thỏa mãn: $y^2 + 2xy - 3x - 2 = 0$

b, Tìm số tự nhiên n sao cho $n^2 + 2n + 12$ là số chính phương.

Bài 3. (4 điểm)

a, Giải phương trình $x^2 + 2022x - 2021 = 2\sqrt{2024x - 2023}$.

b, Giải hệ phương trình $\begin{cases} x+y+z=\sqrt{6} \\ x^3+y^3+z^3=3xyz \end{cases} (x, y \in R)$

Cho AB là đường kính của đường tròn (O;R). C là một điểm thay đổi trên đường tròn (C khác A và B), kẻ CH vuông góc với AB tại H. Gọi I là trung điểm của AC, OI cắt tiếp tuyến tại A của đường tròn (O;R) tại M.

a, Chứng minh 4 điểm C, H, O, I cùng thuộc một đường tròn.

b, Chứng minh MC là tiếp tuyến của (O;R)

c, Xác định vị trí của C để chu vi tam giác ACB đạt giá trị lớn nhất? Tìm giá trị lớn nhất đó theo R.

Bài 5. (2 điểm)

Cho $x, y, z > 0$ thỏa mãn $x + y + z = 2$

Tìm giá trị nhỏ nhất của biểu thức $P = \frac{x^2}{y+z} + \frac{y^2}{z+x} + \frac{z^2}{x+y}$

ĐÁP ÁN VÀ HƯỚNG DẪN GIẢI

Bài 1. (5.0 điểm)

1.a, với $x > 0$; $x \neq 1$, ta có:

$$P = \frac{x}{\sqrt{x}(\sqrt{x}-1)} + \frac{2}{\sqrt{x}(\sqrt{x}+2)} + \frac{x+2}{\sqrt{x}(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+2)}$$
$$\stackrel{!}{=} \frac{x(\sqrt{x}+2)+2(\sqrt{x}-1)+x+2}{\sqrt{x}(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+2)} = \frac{x\sqrt{x}+2x+2\sqrt{x}-2+x+2}{\sqrt{x}(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+2)}$$
$$\stackrel{!}{=} \frac{x\sqrt{x}+2x+2\sqrt{x}+x}{\sqrt{x}(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+2)} = \frac{\sqrt{x}(\sqrt{x}+1)(\sqrt{x}+2)}{\sqrt{x}(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+2)} = \frac{\sqrt{x}+1}{\sqrt{x}-1}$$

1.b, $x = 3 + 2\sqrt{2} \Leftrightarrow \sqrt{x} = \sqrt{2+2\sqrt{2}+1} = \sqrt{(\sqrt{x}+2)^2} = \sqrt{2}+1$

$$P = \frac{\sqrt{x}+1}{\sqrt{x}-1} = \frac{\sqrt{2}+1+1}{\sqrt{2}+1-1} = \frac{\sqrt{2}+2}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}(1+\sqrt{2})}{\sqrt{2}} = (1+\sqrt{2})$$

1.c, ĐK: $x > 0$; $x \neq 1$:

$$P = \frac{\sqrt{x}+1}{\sqrt{x}-1} = \frac{\sqrt{x}-1+2}{\sqrt{x}-1} = 1 + \frac{2}{\sqrt{x}-1}$$

Để P nhận giá trị nguyên thì $\sqrt{x}-1$ là ước của 2. $U(2) = \{-1; 1; -2; 2\}$

Nếu $\sqrt{x}-1=1 \Leftrightarrow \sqrt{x}=2 \Leftrightarrow x=4$ (TM)

Nếu $\sqrt{x}-1=-1 \Leftrightarrow \sqrt{x}=0 \Leftrightarrow x=0$ (KTM)

Nếu $\sqrt{x}-1=2 \Leftrightarrow \sqrt{x}=-1$ (vô lí)

Vậy với $x = 4$ hoặc $x = 9$ thì P nhận giá trị nguyên

2.a, Giả sử đồ thị hàm số đi qua điểm $M(x_0, y_0)$ với mọi m. Ta có: $y_0 = mx_0 - 2m - 1$ với mọi m $\Leftrightarrow mx_0 - 2m - 1 - y_0 = 0$ với mọi m

$$\Leftrightarrow m(x_0 - 2) - (y_0 + 1) = 0 \text{ với mọi m}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x_0 - 2 = 0 \\ y_0 + 1 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x_0 = 2 \\ y_0 = -1 \end{cases}$$

Vậy đồ thị hàm số đi qua điểm cố định $M(2; -1)$

2.b, Đồ thị hàm số cắt hai trục Ox và Oy khi $m \neq 0$ và $2m - 1 \neq 0$ hay $m \neq 0$ và $m \neq \frac{-1}{2}$

A là giao điểm của đồ thị với trục Ox ta có $y = 0$ thay vào hàm số ta được $\frac{2m+1}{m}$

B là giao điểm của đồ thị với trục Oy ta có $x = 0$ thay vào hàm số ta được $y = -2m - 1$

$$\text{Vậy } A\left(\frac{2m+1}{m}; 0\right); B(0; -2m-1)$$

Diện tích tam giác là:

$$S = \frac{1}{2} OA \cdot OB = \frac{1}{2} \left| \frac{2m+1}{m} \right| \cdot |-2m-1| = \frac{(2m+1)^2}{2|m|}$$

$$\text{Mà } S = 4 \Leftrightarrow (2m+1)^2 = 8|m|$$

Nếu $m < 0$, ta có phương trình: $4m^2 + 4m + 1 = -8m$

$$\Leftrightarrow 4m^2 + 12m + 1 = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} m = \frac{-3+2\sqrt{2}}{2} (TM) \\ m = \frac{-3-2\sqrt{2}}{2} (TM) \end{cases}$$

$$\text{Vậy } m \in \left[\frac{1}{2}; \frac{-3+2\sqrt{2}}{2}; \frac{-3-2\sqrt{2}}{2} \right].$$

Bài 2. (3 điểm)

$$\text{a, } y^2 + 2xy - 3x - 2 = 0 \Leftrightarrow x^2 + 2xy + y^2 = x^2 + 3x + 2$$

$$\Leftrightarrow (x+y)^2 = (x+1)(x+2) (*)$$

VT của (*) là số chính phương; VP của (*) là tích của 2 số nguyên liên tiếp nên phải có 1 số bằng 0.

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x+1=0 \\ x+2=0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x=-1 \Rightarrow y=1 \\ x=-2 \Rightarrow y=2 \end{cases}$$

Vậy có 2 cặp số nguyên $(x;y) = (-1;1)$ hoặc $(x;y) = (-2;2)$ thỏa mãn

b, vì $n^2 + 2n + 12$ là số chính phương nên đặt $n^2 + 2n + 12 = k^2$ ($k \in \mathbb{N}$)

$$\Rightarrow (n^2 + 2n + 1) + 11 = k^2 \Leftrightarrow k^2 - (n+1)^2 = 11$$

$$\Leftrightarrow (k+n+1)(k-n-1) = 11$$

Nhận thấy $k+n+1 > k-n-1$ và chúng là những số nguyên dương, nên ta có thể viết $(k+n+1)(k-n-1) = 11 \cdot 1$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} k+n+1=11 \\ k-n-1=1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} k=6 \\ n=4 (TM) \end{cases}$$

Vậy với $n = 4$ thì vì $n^2 + 2n + 12$ là số chính phương

Bài 3. (4 điểm)

a, Giải phương trình: $x^2 + 2022x - 2021 = 2\sqrt{2024x - 2023}$

$$\text{ĐK: } x \geq \frac{2023}{2024}$$

$$x^2 + 2022x - 2021 = 2\sqrt{2024x - 2023}$$

$$\Rightarrow x^2 - 2x + 1 + 2024x - 2023 - 2\sqrt{2024x - 2023} + 1 = 0$$

$$\Leftrightarrow (x-1)^2 + (\sqrt{2024x - 2023} - 1)^2 = 0$$

Do $(x-1)^2 \geq 0$ và $(\sqrt{2024x - 2023} - 1)^2 \geq 0$ với mọi $x \geq \frac{2023}{2024}$ nên:

$$\begin{cases} x-1=0 \\ \sqrt{2024x - 2023} - 1 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x=1 \\ \sqrt{2024x - 2023} = 1 \end{cases} \begin{cases} x=1 \\ 2024x - 2023 = 1 \end{cases}$$

$\Leftrightarrow x=1$ (thỏa mãn điều kiện).

Vậy $x=1$ là nghiệm của phương trình đã cho.

$$\text{b, } \begin{cases} x+y+z = \sqrt{6} \quad (1) \\ x^3+y^3+z^3 = 3xyz \quad (2) \end{cases}$$

$$(2) \Leftrightarrow (x^3+y^3)+z^3 - 3xyz = 0$$

$$\Leftrightarrow (x+y)^3 - 3x^2y - 3xy^2 + z^3 - 3xyz = 0$$

$$\Leftrightarrow [(x+y)^3 + z^3] - 3x^2y - 3xy^2 - 3xyz = 0$$

$$\Leftrightarrow (x+y+z)[(x+y)^2 - (x+y) \cdot z + z^2] - (3x^2y + 3xy^2 + 3xyz) = 0$$

$$\Leftrightarrow (x+y+z)(x^2 + 2xy + y^2 - xz - yz + z^2) - 3xy(x+y+z) = 0$$

$$\Leftrightarrow (x+y+z)(x^2 + 2xy + y^2 - xz - yz + z^2 - 3xy) = 0$$

$$\Leftrightarrow (x+y+z)(x^2 + y^2 + z^2 - xy - xz - yz) = 0 \quad (3)$$

Kết hợp (3) với (1): $x+y+z = \sqrt{6}$, ta có:

$$(x^2 + y^2 + z^2 - xy - xz - yz) = 0$$

$$\Leftrightarrow 2(x^2 + y^2 + z^2 - xy - xz - yz) = 0$$

$$\Leftrightarrow 2x^2 + 2y^2 + 2z^2 - 2xy - 2xz - 2yz = 0$$

$$\Leftrightarrow (x^2 - 2xy + y^2) + (y^2 - 2yz + z^2) + (z^2 - 2zx + x^2) = 0$$

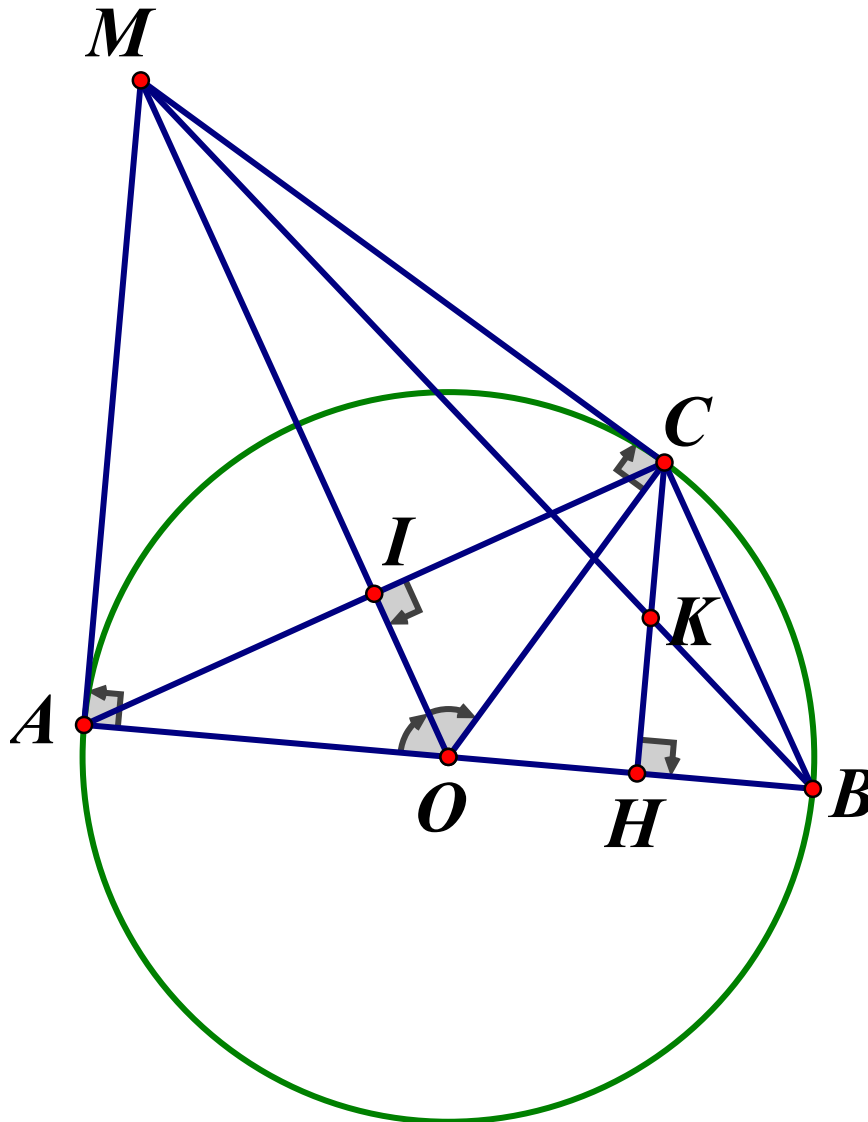
$$\Leftrightarrow (x-y)^2 + (y-z)^2 + (z-x)^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} (x-y)^2 = 0 \\ (y-z)^2 = 0 \\ (z-x)^2 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x-y=0 \\ y-z=0 \\ z-x=0 \end{cases} \Leftrightarrow x=y=z \quad (4)$$

Kết hợp (4) và (1): $x+y+z=\sqrt{6}$, ta có: $x=y=z=\frac{\sqrt{6}}{3}$

Vậy nghiệm của hệ phương trình đã cho là: $(\frac{\sqrt{6}}{3}; \frac{\sqrt{6}}{3}; \frac{\sqrt{6}}{3})$.

Bài 4. (6 điểm)



a, Ta có OI vuông góc với AC (đường kính đi qua trung điểm của dây cung), CH vuông góc với AB (gt). Suy ra: $\widehat{CIO} = \widehat{CHO} = 90^\circ$. Vậy tứ giác $CIOH$ là tứ giác nội tiếp, suy ra C, I, O, H cùng thuộc một đường tròn.

b, Xét tam giác AOM và tam giác COM có: $OA = OC = R$

OM là cạnh chung

$\widehat{AOM} = \widehat{COM}$ (vì tam giác OCM cân tại O nên đường trung tuyến OI đồng thời là đường phân giác)

$$\Rightarrow \Delta AOM = \Delta COM \text{ (c.g.c)} \Rightarrow \widehat{MCO} = \widehat{MAO} = 90^\circ$$

$\Rightarrow MC \perp CO \Rightarrow MC$ là tiếp tuyến của $(O;R)$.

c, Chi vi tam giác ACB là $P_{ACB} = AB + AC + CB = 2R + AC + CB$

Ta lại có:

$$(AC - CB)^2 \geq 0 \Rightarrow AC^2 + CB^2 \geq 2AC \cdot CB \Rightarrow 2AC^2 + 2CB^2 \geq AC^2 + 2CB^2 + 2AC \cdot CB$$

$$2(AC^2 + CB^2) \geq (AC + CB)^2 \Rightarrow AC + CB \leq \sqrt{2(AC^2 + CB^2)} \Rightarrow AC + CB \leq \sqrt{2AB^2}$$

$$\text{(pitago)} \Rightarrow AC + CB \leq \sqrt{2 \cdot 4R^2} \Rightarrow AC + CB \leq 2R\sqrt{2}.$$

Đẳng thức xảy ra khi $AC = CB \Leftrightarrow C$ là điểm chính giữa cung AB . Suy ra $P_{ACB} \leq 2R + 2R\sqrt{2} = 2R(1 + \sqrt{2})$, dấu “=” xảy ra khi C là điểm chính giữa cung AB .

Vậy $\max P_{ACB} = 2R(1 + \sqrt{2})$ khi C là điểm chính giữa cung AB .

Bài 5. (2 điểm)

Vì $x, y, z > 0$ ta có:

Áp dụng BĐT coossi đối với 2 số dương $\frac{x^2}{y+z}$ và $\frac{y+z}{4}$ ta được:

$$\frac{x^2}{y+z} + \frac{y+z}{4} \geq 2\sqrt{\frac{x^2}{y+z} \cdot \frac{y+z}{4}} = 2 \cdot \frac{x}{2} = x \quad (1)$$

Tương tự ta có:

$$\frac{y^2}{x+z} + \frac{x+z}{4} \geq y \quad (2)$$

$$\frac{z^2}{x+y} + \frac{x+y}{4} \geq z \quad (3)$$

Cộng (1), (2), (3) ta được:

$$\left(\frac{x^2}{y+z} + \frac{y^2}{x+z} + \frac{z^2}{x+y} \right) + \frac{x+y+z}{2} \geq x+y+z$$

$$\Leftrightarrow \frac{x^2}{y+z} + \frac{y^2}{x+z} + \frac{z^2}{x+y} \geq x+y+z - \frac{x+y+z}{2}$$

$$\Rightarrow P \geq (x+y+z) - \frac{x+y+z}{2} = 2 - \frac{2}{2} = 2 - 1 = 1$$

Dấu “=” xảy ra $\Leftrightarrow x = y = z = \frac{2}{3}$

Vậy GTNN của P là $1 \Leftrightarrow x = y = z = \frac{2}{3}$.